

AANVULLING MER BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED WIJK BIJ DUURSTEDEN

Project	MER bestemmingsplan Wijk bij Duurstede
Onderwerp	Aanvulling MER
Referentie	12M493_Aanvulling MER
Datum	4 december 2014
Auteur	Dhr. J. Schuur, mevr. M. Cordes

1. Aanleiding en doel

1.1. Aanleiding

Het ontwerpbestemmingsplan buitengebied Wijk bij Duurstede en het bijbehorende MER hebben in de periode juni-juli ter inzage gelegen. In dezelfde periode is het MER aan de Commissie m.e.r. voorgelegd voor het (verplichte) toetsingsadvies. De Commissie m.e.r. heeft op 15 juli 2014 haar definitieve toetsingsadvies uitgebracht.

Naar aanleiding van zowel de inspraakreacties als het advies van de Commissie m.e.r. kiest de gemeente er voor om het MER op enkele punten aan te vullen:

- Aanpassing milieuzonering Natura 2000
- Beschrijven effecten van akkerbouw en tuinbouw voor hydrologie. De focus ligt hierbij op de effecten voor de verdrogingsgevoelige gebieden.

De aanpassing van de milieuzone Natura 2000 wordt opgenomen op de verbeelding van het bestemmingsplan.

1.2. Doel

De Commissie m.e.r. adviseert om bij de maximale invulling ook de effecten van werken en werkzaamheden in beeld te brengen en om mitigerende maatregelen op te nemen die de mogelijke effecten beperken. De gemeente Wijk bij Duurstede legt hierbij de focus op hydrologische effecten van fruitteelt, akker- en tuinbouw (hierna te noemen akker- en tuinbouw) ondersteunende werkzaamheden zoals scheuren van grasland (niet vergunningplichtig) op verdrogingsgevoelige gebieden.

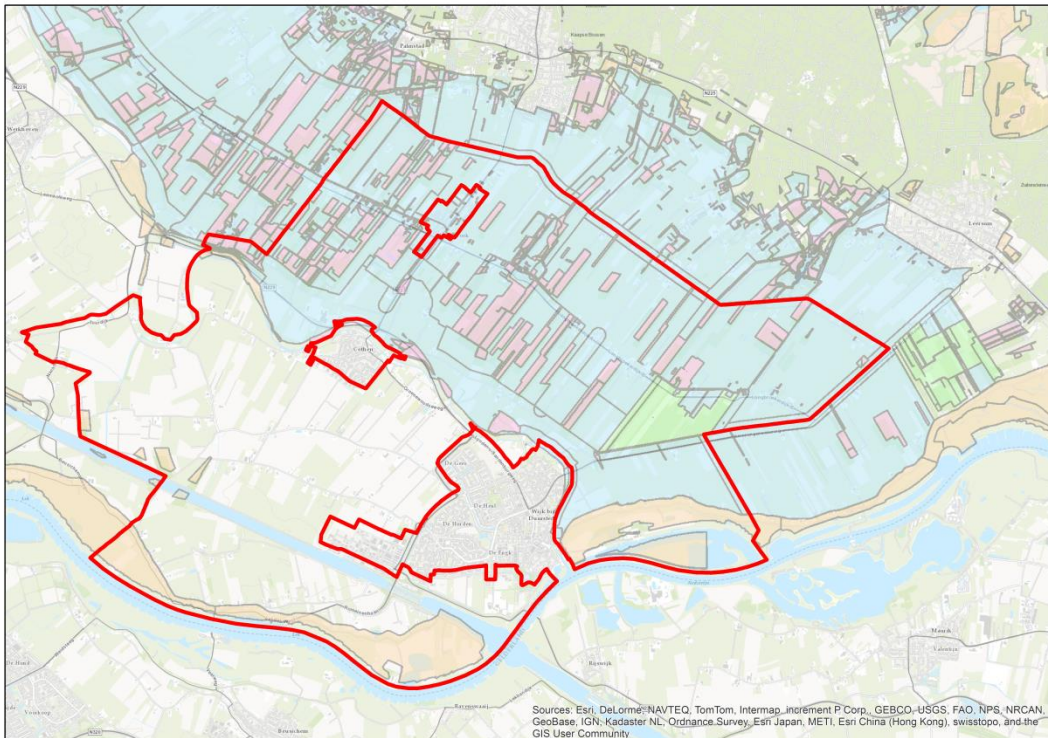
2. Aanvulling hydrologische effecten

Onderstaande paragrafen zijn een aanvulling op paragraaf 3.2.2 (Grond)water van hoofdstuk 3.2 Bodem en water van het MER (dd. 23 april 2014). In de aanvulling wordt ingegaan op de huidige situatie, ambities en beleid, beoordelingscriteria, effectbeoordeling van het voorkeursalternatief en mogelijke mitigerende maatregelen met betrekking tot verdrogingsgevoelige gebieden.

3.2.2 (Grond)water

Huidige situatie

In de onderstaande afbeelding zijn de verdrogingsgevoelige gebieden in- en nabij het plangebied van het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Wijk bij Duurstede weergegeven.

Figuur 1 Vedrogings(gevoelige) gebieden Wijk bij Duurstede (bron gegevens: provincie Utrecht, waterplan 2009)

In bovenstaande afbeelding zijn de volgende type gebieden weergegeven:

- TOP-gebieden (groen), dit zijn natuurgebieden waar verdrogingsbestrijding de hoogste prioriteit heeft;
- SUBTOP-gebieden (roze), dit zijn natuurgebieden die verdroogd zijn maar niet binnen het covenant verdrogingsbestrijding vallen;
- Verdrogingsgebieden binnen de EHS (geel/oranje), verdroogde gebieden die binnen de EHS vallen;
- Overige verdroogde gebieden (blauw), gebieden die verdroogd zijn maar buiten EHS en (SUB)Top-gebieden liggen.

De voor het buitengebied relevante TOP-gebieden (groen in Figuur 1) vormen samen het Natura-2000 gebied Kolland en Overlangbroek. De SUBTOP gebieden bevinden zich versnipperd over het noordelijke deel van het buitengebied en maken deel uit van een zone met verdrogingsproblematiek die zich over meerdere gemeenten uitstrekt. Voor beide type gebieden geldt dat ze omgeven worden door agrarische percelen. Het gaat hierbij om percelen die voornamelijk in gebruik zijn als grasland. Dit in tegenstelling tot het gebied ten zuiden van de Kromme Rijn (het deel zonder arcering in figuur 1). Het deel ten zuiden van de Kromme Rijn is primair landbouwgebied. De fruitteelt binnen de gemeente vindt voornamelijk plaats in dit gebied. De percelen ten noorden van de Kromme Rijn

hebben in de huidige situatie al een dubbelbestemming met Landschap of Natuur en Landschap. Bij wijzigingen in gebruik is reeds een aanlegvergunning nodig voor bebossen of het planten van houtopstanden en fruitteelt.

Ambities en beleid

De definitie van verdroging in relatie tot de verdrogingsgevoelige gebieden in de gemeente Wijk bij Duurstede is tweeledig (bron: HDSR Beleidsplan). Er is in een natuurgebied sprake van verdroging als:

- Er een afname is van de hoeveelheid (grond)water of kwel, en/of;
- De kwaliteit van het water onvoldoende is voor de natuur (dit kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van toevoer van gebiedsvreemd water)

In algemene zin geldt dat de provincie de ambitie heeft de verdroogde natuur in de benoemde verdrogingsgevoelige gebieden (zowel TOP als SUBTOP) te herstellen. Dit is ook vastgelegd in de Agenda Vitaal Platteland (AVP) voor het gebied. Aansluitend hierop is voor de TOP-gebieden in het beleidsplan van het Hoogheemraadschap vastgelegd dat de verdroogde natuur in 2014 hersteld moet zijn. Voor de SUBTOP-gebieden is de periode niet strak gedefinieerd, maar worden jaarlijks de doelstellingen en mogelijkheden bepaald.

Een van de mogelijke oorzaken van water dat van onvoldoende kwaliteit is, is het scheuren (of vernietigen) van grasland. Door het scheuren van grasland kan de uitspoeling van stikstof toenemen en daarmee negatieve effecten op de natuur veroorzaken. Om te voorkomen dat te veel stikstof uitspoelt zijn er regels opgesteld voor het scheuren en vernietigen van grasland (bron: Rijksdienst voor Ondernemend Nederland). Welke regels gelden is afhankelijk van het type grond waarop het grasland is gelegen. Voor het buitengebied van Wijk bij Duurstede gaat het om kleigronden, waarvoor de volgende regels gelden:

- Van 1 februari tot en met 15 september mag grasland worden gescheurd of vernietigd als direct aansluitend hierop een stikstofbehoefte gewas wordt geteeld. Dit gewas moet bemest worden volgens een bemestingsadvies dat opgesteld is door een geaccrediteerd laboratorium;
- Van 16 september tot en met 31 december mag grasland worden gescheurd of vernietigd als direct aansluitend tulpen, krokussen, irissen of blauwe druifjes worden gepland;
- Van 1 november tot en met 31 december mag grasland ook gescheurd of vernietigd worden als het eerstvolgende gewas geen gras is.

Voor gebieden met een dubbelbestemming met Landschap of Natuur en Landschap gelden de voorwaarden voor wijzigingen van gebruik. Deze zijn opgenomen in de regels bij het bestemmingsplan Buitengebied.

Beoordelingscriteria

Een verslechtering van de hydrologie van verdrogingsgebieden (SUBTOP-gebieden) of verdrogingsgevoelige gebieden (TOP-gebieden) wordt negatief beoordeeld (-). Een verslechtering van zowel de hydrologische kwaliteit van verdrogings- en verdrogingsgevoelige (TOP-) gebieden wordt sterk negatief beoordeeld (--). Het verbeteren van de hydrologische kwaliteit is een positieve ontwikkeling. Wanneer sprake is van verbetering van de hydrologische kwaliteit op verdrogings- en verdrogingsgevoelige gebieden wordt dit sterk positief beoordeeld (++). Bij een verbetering van de verdrogings- of verdrogingsgevoelige gebieden is sprake van een positieve beoordeling (+). Wanneer er

geen verslechtering of verbetering optreedt ten opzichte van de referentiesituatie MER, wordt dit neutraal beoordeeld (0).

Effectbeoordeling Voorkeursalternatief

In het Voorkeursalternatief is omschakeling van veehouderij (grasland) naar akker- en tuinbouw mogelijk. Bij een maximale invulling betekent dit dat alle agrarische bedrijven in de gemeente Wijk bij Duurstede akker- en tuinbouwbedrijven kunnen zijn. Dit betekent dat een toename van het aantal akker- en tuinbouwbedrijven ten opzichte van de referentiesituatie. Het deel ten zuiden van de Kromme Rijn is reeds primair agrarisch gebied. Gezien de afstand ten opzichte van de verdrogingsgebieden zijn de effecten van een toename van tuin- en akkerbouwbedrijven in dit deel beperkt. In het gebied ten noorden van de Kromme Rijn heeft het wijzigen van gebruik een groter effect. Als gevolg van wijzigingen in het gebruik vinden ook werkzaamheden als het scheuren grasland op grotere schaal plaats en zal tevens de watervraag voor beregening in droge periodes toenemen. Kijkend naar de definitie van verdroging en de ligging van de huidige graslanden (ten noorden van de Kromme Rijn) ten opzichte van de (SUB)Top-gebieden is er, bij maximale invulling, zowel kwantitatief als kwalitatief een verslechtering ten opzichte van de referentie situatie te verwachten. Dit heeft gevolgen voor de aanwezige SUBTOP-gebieden en de TOP-gebieden en de natuurwaarden die in deze gebieden aanwezig zijn. Hierbij wordt opgemerkt dat de percelen ten noorden van de Kromme Rijn niet geschikt zijn voor fruitteelt en daarom naar verwachting alleen voor maïsteelt gebruikt kunnen worden. Naast de hydrologische effecten is het telen van maïs ook uit landschappelijk niet ideaal (maïs is hoog en werkt dus verstorend in het landschap). Op basis van het bovenstaande worden de effecten van de mogelijke omschakeling naar landbouwbedrijven op de verdrogings(gevoelige) gebieden sterk negatief (--) beoordeeld.

Mitigerende maatregelen

Een groot deel van het gebied ten noorden van de Kromme Rijn heeft een dubbelbestemming. Voor het bebossen of planten van houtopstanden en fruitteelt geldt reeds een aanlegvergunning. De negatieve effecten op de verdrogings(gevoelige) gebieden zijn verder te beperken door in de regels voor de gebieden met dubbelbestemming in het bestemmingsplan in artikel 31.4 en 32.4 het volgende op te nemen:

- Lid a: scheuren van grasland opnemen als uit te voeren werk of werkzaamheden.
- Lid c: de werkzaamheden zijn alleen toelaatbaar indien geen onevenredige aantasting van de in de omgeving aanwezige hydrologische waarden plaats vindt.

Notitie 2014.195-1: Bepalen milieuzone Bestemmingsplan Buitengebied Wijk bij Duurstede

Berg en Terblijt, 5 december 2014

1 Inleiding

Door de gemeente Wijk bij Duurstede wordt een nieuw bestemmingsplan buitengebied vastgesteld. De stikstofdepositie vanwege veehouderijen binnen het plangebied kan significant negatieve effecten veroorzaken op omliggende Natura 2000 gebieden. De gemeente heeft tot doel gesteld dat de maximale planologische ruimte van het nieuwe bestemmingsplan geen toename van stikstofdepositie mag veroorzaken op gevoelige gebieden ten opzichte van de maximale planologische ruimte van het bestaande bestemmingsplan buitengebied. Deze doelstelling geldt ten opzichte van elk te beschermen habitatype. Dit betekent dat de depositie bij elk te beschermen habitatype bij maximalisatie van beide bestemmingsplannen minimaal gelijk belast blijft. Als gevolg van het feit dat elk te beschermen habitatype minimaal gelijk dient te blijven, zullen verschillende habitatypes ruim minder worden belast op basis van de nieuwe planologische maximalisatie ten opzichte van de oude planologische situatie.

2 Beoogde ontwikkeling

2.1 Nieuwe bouwblokken

In het nieuwe bestemmingsplan worden bouwblokken van bestaande agrarische bedrijven aangepast. Zo wordt in het nieuwe bestemmingsplan bij akkerbouwbedrijven en fruitteeltbedrijven geen ruimte meer geboden om, om te schakelen naar een veehouderij. Anderzijds krijgen bestaande grondgebonden veehouderijen meer ruimte doordat het bouwblok in beginsel wordt verruimd tot 2,5 ha. De exacte afweging ten aanzien van het aanpassen van het bouwblok is beschreven in het bestemmingsplan en de bijbehorende PlanMer.

2.2 Uitsluiten negatieve effecten stikstofdepositie

De gemeente wenst te voorkomen dat maximalisatie van het nieuwe bestemmingsplan leidt tot significant negatieve effecten ten opzichte van de maximalisatie van het oude bestemmingsplan. Dit wordt gerealiseerd middels een milieuzone rondom te beschermen gebieden.

Bepalen milieuzone

Ter plaatse van te beschermen habitattypen is de stikstofdepositie berekend voor zowel maximalisatie van het oude bestemmingsplan als maximalisatie van het nieuwe bestemmingsplan. Deze berekening is uitgevoerd naar 32 te beschermen rekenpunten. Na maximalisatie van de beide bestemmingsplannen bleek op 21 rekenpunten sprake van een toename van de depositie. Dit betekent dat maximale planologische situatie van het nieuwe bestemmingsplan een negatiever effect zou hebben dan de maximalisatie van het oude bestemmingsplan.

Om dit te niet te doen, is een milieuzone bepaald. Als eerste is het habitatype geselecteerd waar sprake is van de grootste toename. Vervolgens is de meest maatgevende veehouderij voor dit te beschermen gebied geselecteerd. Deze veehouderij is terug gebracht naar de oude planologische situatie, waarna opnieuw een rekensessie is uitgevoerd. Daarna is opnieuw het gebied geselecteerd waar daarna sprake is van de grootste toename. Voor dit gebied is wederom de meest bepalende veehouderij bepaald en deze is vervolgens teruggebracht naar de oude maximale planologische situatie.

Dit proces is telkens herhaald totdat bij geen enkel habitatype meer sprake was van een toename van de depositie als gevolg van de planologische maximalisatie van beide bestemmingsplannen. Deze situatie werd bereikt nadat 14 bedrijven waren teruggebracht naar de oude planologische situatie.

Het betreft de navolgende bedrijven:

1. Langbroekerdijk B 26
2. Amerongerwetering 48
3. Amerongerwetering 50
4. Langbroekerdijk B 22
5. Langbroekerdijk B 24
6. Langbroekerdijk B 42
7. Langbroekerdijk B 29
8. Amerongerwetering 15
9. Gooijerdijk 3
10. Langbroekerdijk B 12
11. Langbroekerdijk B 14
12. Langbroekerdijk B 16
13. Gooijerdijk 7
14. Langbroekerdijk B 2

Als deze 14 bedrijven worden begrensd op de oude planologische maximale situatie, vindt op basis van planologische maximalisatie van het gehele bestemmingsplan op geen enkel te beschermen habitatype een toename van de stikstofdepositie plaats. Bij deze notitie is een tekening gevoegd waarop de benodigde milieuzone is weergegeven.

Op de tekening zijn alle agrarische bedrijven met een rode asterisk weergegeven. De benodigde milieuzone is lichtblauw weergegeven met een donkerblauwe rand. De rekenpunten ter plaatse van te beschermen gebieden zijn met nummers weergegeven. In de berekening bleken de locaties 2, 22,24 en 28 bepalend om te komen tot de milieuzone.

WINDMILL

MILIEU | MANAGEMENT | ADVIES

